

Sags Behandling har udtalt her i Thinget, skal jeg altid være villig til at renoncere paa de Forrettigheder, som nu maatte være knyttede til Sædegaarde eller Godser, og altsaa til at tilveiebringe ligelige Lovbestemmelser for ligelige Forhold paa Godserne for Godsæiernes Vedkommende og paa de øvrige Bønderjorder for de andre Statsborgere i Landet; men udover Eigeligheden kan jeg heller ikke gaa. Særligt tvivler jeg meget paa, at der, da dette Terrain jo gjentagne Gange er saa omhyggeligt assøgt, endnu ret mange Steder skulde findes Noget, som kunde betegnes som en særlig Forrettighed for Sædegaardseierne eller Hovedgaardseieren, men hvor saadanne findes, skal jeg være villig til at slaa en Streg derover. Jeg vil altsaa meget vel, naar et Forslag derom maatte fremkomme fra Regeringens Side, kunne slutte mig til en Bestemmelse om, at Umdelingen paa Fæstegodserne faar den samme Begrændsning som Udstykning paa Selveiergodset, den nemlig, at Gaardens Hovedparcel skal være mindst 20 Tønder boniteret Jord, altsaa omtrent 4 Tønder Hartkorn. Det kan jo ganske vist med Røje siges, at, dersom det overhovedet er i Samfundets Interesse, at der bevares Jordbrug af Middelsørrelse i et vist Tal, saa kræver den almindelige Samfundsinteresse ogsaa, at dette tagtages ligesaafuldt paa Fæstegodserne som paa Selveiergodserne. Man har imidlertid i § 3 ikke foreslaaet at komme ind paa denne Eigestilling; jeg ser ikke rettere, end at efter Udtrykkene i § 3 maa Umdelingsretten for Godseierne endnu være bevaret ned til en Tønde Hartkorn. — Men, medens man saaledes, efter min Forstaaelse af § 3 ikke har anset det for Umagen værd at bringe Lighed tilveie paa dette Punkt og at sikkre Bevarelsen af Gaardene paa Fæstegodserne, ikke alene i Henseende til Antal, men ogsaa i en passende Størrelse, har man derimod foreslaaet en ganske ny og indskrænkende Bestemmelse, som tilveiebringer en endnu større Ulighed paa et andet Punkt end den, som hidtil har bestaaet. Man har jo nemlig foreslaaet, at kun $\frac{1}{6}$ af Gaardens Hartkorn maa fraskilles til Huslodder, — ved Huslodder forstaar jeg bebyggede Jordlodder under een Tønde Hartkorn — medens man

som bekendt hidtil ubegrændset har kunnet fraskille Huslodder, naar der som sagt kun bevaredes en Hovedparcel af den bestemte Størrelse, hvorimod det er ligegyldigt, i hvilket relativt Forhold det fraskilte Stykke staar til det tilbageblevne. Efter Lovforslagets Bestemmelse vil der fra en Gaard paa 12 Tønder Hartkorn ikke kunne tages mere end 2 Tønder til Huslodder, medens der efter de nugældende Bestemmelser kan udlægges 11 Tønder til Huslodder. Grunden til denne foreslaede nye Bestemmelse kender jeg ikke.

Foruden den nu omtalte Bestemmelse angaaende Umdelingsretten paa Godserne indeholder Lovforslagets § 3 jo fremdeles den Bestemmelse, at den Del af en Fæstegaard, som fraskilles samme, skal vedblive at være fæstepligtig, Noget, der, som bekendt, nu slet ikke er Tilfældet. Fæstepligten vil altsaa derefter ubetinget bevares for hele det nuværende fæstepligtige Areal med Undtagelse af den $\frac{1}{6}$ deraf, som kan fraskilles til særskilt bebyggede Huslodder. Fæstepligten vil saaledes komme til for Fremtiden at hvile, ikke alene paa de Parceller af en Gaard, som maatte være over 1 Tønde Hartkorn, og som fraskilles til særlig Bebyggelse — med Hensyn til hvilke den høitærede Justitsminister eller, som jeg maasse svarere, efter hans indledende Ord igaar at dømme, bør sige: den ærede 2den Landsthingsmand for Kjøbenhavn (Krieger) udtalte, at han ansaa det for tvivlsomt, om den med Hensyn til dem, saaledes, som Lovbestemmelserne derom ere blevne fortolkede, nugældende Regel er rigtig eller ikke — men ogsaa paa Parceller af et Hjerdinglars eller et Albums Størrelse, kort sagt udgjørende det allermindste Maal, hvortil det er tilstedeligt at udstykke en Lod, hvis denne Lod da ikke bliver bebygget. Dersom der fra en Gaard fraskilles en saadan ubetydelig Parcel, f. Ex. for at sammenlægge den med et tidligere Hus, da vil den ifølge § 3 være fæstepligtig, thi den bliver jo ikke særlig bebygget, og det paagældende Album Hartkorn skal folgelig bortkastes. Jeg ser heller ikke, at der er nogen Grund til denne Bestemmelse. Det er jo muligt, at jeg under Forhandlingernes Løb vil blive bedre oplyst i saa Henseende, men for mig staar